

Dr Vello Valdes 90

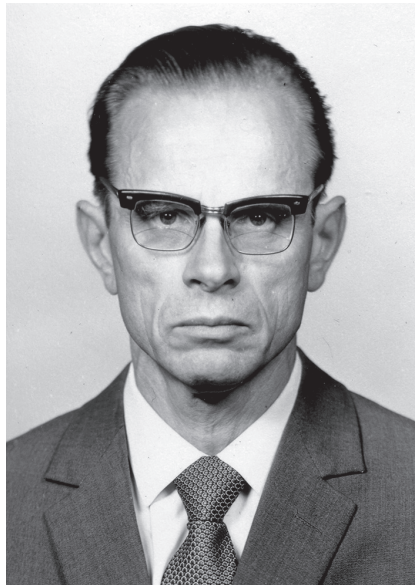
17. jaanuaril tähistas oma 90. sünnipäeva patoloog doktor Vello Valdes.

Vello Valdes on sündinud Tartu tunnustatud patoloogide Maria ja Albert Valdese perekonnas. Albert Valdes (01.12.1884–16.12.1971) oli 32 aastat Tartu Ülikooli patoloogilise anatoomia kateedri juhataja. Professor Albert Valdeselt kui legendaarselt oma eriala nõudlikult õppejõult, eeskujuliku korra nõudlejalt ja heatahtlikult inimeselt on nüüdne juubilar Vello Valdes pärinud iseloomujooni, mis ei ole temast teinud autoriteeti mitte ainult patoloogide, vaid ka paljude Eesti arstide hulgas.

Vello Valdes astus arstiteaduskonda 1946. aastal. Ta eksmatrikuleeriti Tartu Ülikoolist mais 1951 viienda kursuse üliõpilasena, sest ta oli teeninud Saksa sõjaväes, kuhu ta sundmobiliseeriti novembris 1943 ja alates septembrist 1944 viibis Nõukogude vangilaagrites. Sealt vabanes ta 1946. aasta juulis füüsiliseks tööks kõlbmatuna, alimenterdüstroofilise kardiomüopaatia diagnoosiga.

Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas Vello Valdes alles 1955. aastal. Seejärel töötas ta aastatel 1955–1958 Otepää rajooni haiglas.

Doktor Vello Valdese tegevus patoloogina sai alguse ülikoolis õppimise kõrval tollases patoloogiainstituudis, kus ta tegi ka suvepraktika ajal lahanguid. IV kursusel valmis tal patohistoloogilise materjali alusel konverentsitöö. Augustis 1958 asus doktor Vello Valdes tööle patoloogina ja 1. augustil 1959 osakonna juhatajana Tallinna Vabariiklikus Haiglas. Ta täiendas ennast Moskvas ja teistes Venemaa suurlinnades.

Doktor Vello Valdese elutöö patoloogina on muljetavaldav ja teda ei ole tunnustanud mitte ainult tema koduhaigla, nüüdse Ida-Tallinna Keskhaigla arstid, vaid ka väga paljud kolleegid Berliinis ja Baltikumis. Ta on oma eriala põhjalik asjatundja, kes morfoloogiliste muutuste kirjeldamisel ja nende võrdlemisel kliinilise pildiga nõuab täpsust ja ranget distsipliini. Ta on alati rõhutanud patoloogide ja raviarstide koostöö tähtsust.

Üheks tippsündmuseks oli doktor Valdese elus uurimuse valmimine neerupealiste funktsionaalmorfoloogiast, kus ta võttis kasutusse originaalsed morfomeetrilised näitajad, ning väitekirja kaitsmine Tartu Ülikoolis 1967. aastal.

Väga kiitva hinnangu on saanud tema ettekannete vormistamise ülikõrge tase – lahanguleiu skeemjoonistuste, slaidide, mikrofotode ja teksti seostamise kultuur ja kvali-

teet väärivad imetlust praeguseni. Seda tuleb pidada kõrgkvaliteetseks Valdeste koolkonna kunstiks.

Vello Valdese elutöö on olnud väga mitmepalgeline: Eesti Patoloogide Seltsi esimees ja vabariigi peapatoloog 1970–1990, osavõtt professor Albert Valdese ja Johannes Voldemar Veski ladina-eesti-vene meditsiinisõnaraamatu koostamise lõpuleviimisest ja sõnaraamatu trüki avaldamisest (2 kd, 1982–1983). Ta osales aktiivselt Saksa-Balti Arstide Seltsi patoloogiasümposiumite korraldamises ja suhete laiendamises Saksa patoloogidega. Väga tänuväärne ja tulevikku suunatud on Vello Valdese oskus ajalugu ja kultuuri jäädvustada. Vabariikliku Keskhaigla ajaloopuu loomine, mälestusteraamat oma isast „Legend elab. Albert Valdes, Eesti patoanatom” (2012, koos Maie Toomsaluga) on vaid paar näidet selle kohta.

Aastakümneid on teda köitnud huvi fotograafia vastu ning puunikerdamise kiring. Imetlust ja eeskuju väärivad osavõtt suusamaratonidest, liikumis- ja rännuharjumus seene ning marjametsas. Väliselt range ja printsipiaalne doktor Vello Valdes on sõprade keskel suurepärase suhtleja ja vaimukas seltskonna hing.

Vello Valdest on autasustatud Kotkaristi V klassi teenetemärgiga. Ta on Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühingu juhatus liige.

Kõik Eesti patoloogid ja tema särava talendi austajad soovivad juubilarile tugevat tervist ja õnne, erksat kaasamõtlemist ning teotahet.

**Eesti patoloogide ja sõprade nimel
Enn Jõeeste**